Pohjois-Pohjanmaan järjestökysely 2026

Monialaisen järjestökentän vahvuudet, haasteet ja kehittämistarpeet

Kysely ja aineiston rajaus

Tulokset kuvaavat kyselyyn vastanneiden järjestöjen näkemyksiä, eivät kaikkia Pohjois-Pohjanmaan järjestöjä. Tulokset antavat kuitenkin monialaisen näkymän järjestöjen toimintaedellytyksiin ja kehittämistarpeisiin.

166

järjestötoimijaa

24

kuntaa

Monialainen

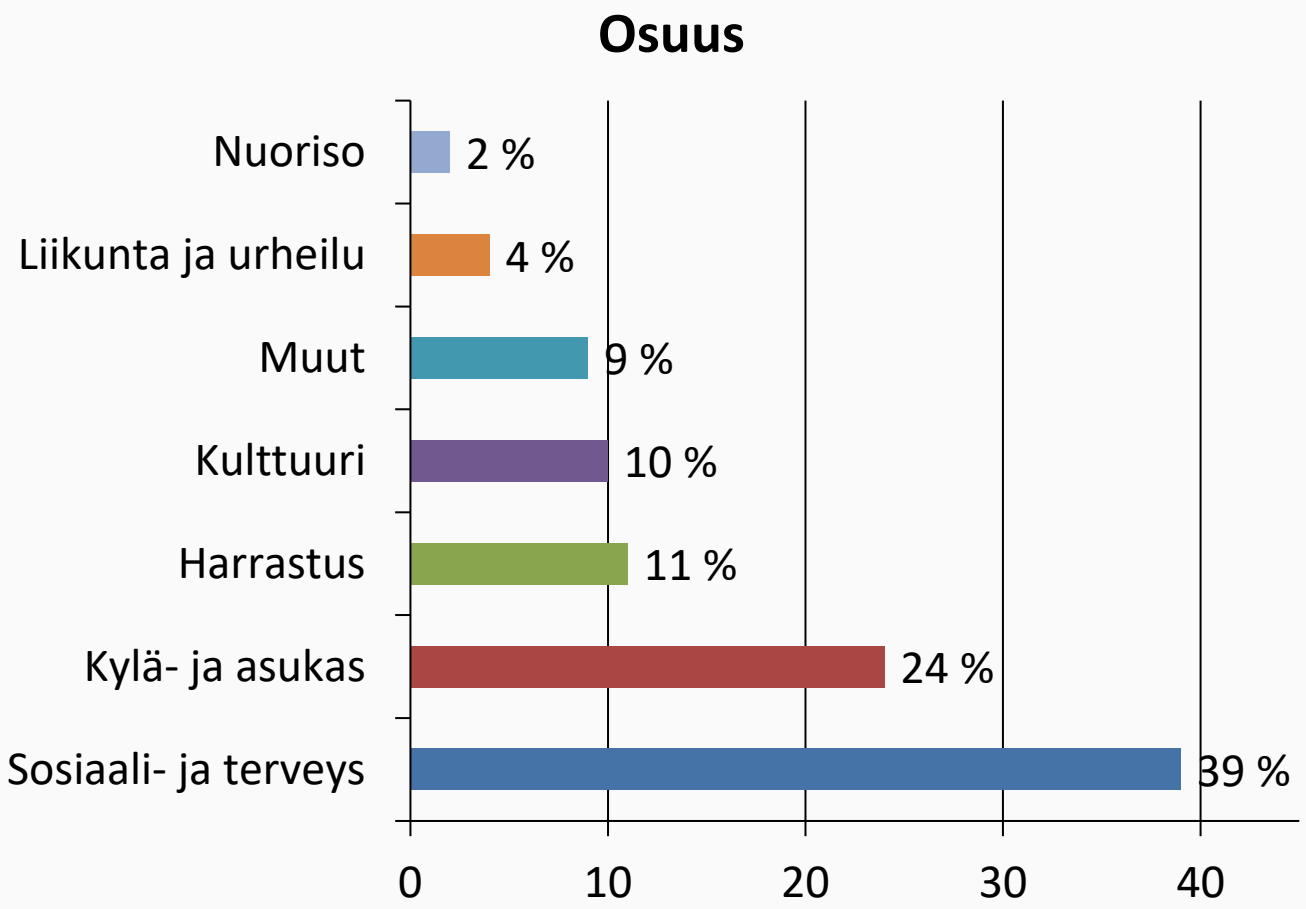
Paikallisia, seudullisia, maakunnallisia ja valtakunnallisia toimijoita

Aineiston rajaus

Kysely käsittelee järjestöjen toimintaedellytyksiä, vapaaehtoistoimintaa, rahoitusta, toimitiloja sekä yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Valtakunnallisia järjestöjä ohjeistettiin vastaamaan Pohjois-Pohjanmaalla toteutuvan toimintansa näkökulmasta.

Monialainen vastaajajoukko

Suurimmat vastaajaryhmät toimialoittain

Järjestötoiminnan moninaisuus

Toiminnasta nousi esiin mm: vertaistuki, matalan kynnyksen kohtaamispaikat, kylä- ja yhteisötoiminta, kulttuuri, harrastukset, liikunta, nuorisotyö, maanpuolustus ja luontoon- ja ympäristöön liittyvä toiminta.

Toiminta-alueet

Yli puolet vastaajista toimii kunnan, kylän tai asuinalueen tasolla. Mukana on myös laajemmilla alueilla toimivia järjestöjä.

Järjestöjen merkitys korostuu muutosten keskellä

Toimintaympäristön muutokset näkyvät järjestöjen arjessa

Ikääntyminen

Jäsenistön ja vastuunkantajien väheneminen sekä uusien toimijoiden löytämisen haasteet näkyvät lähes kaikilla toimialoilla.

Sitoutumisen muutos

Yksittäisiin tapahtumiin osallistutaan, mutta pitkäkestoisiin vastuutehtäviin ja hallitustyöhön sitoutuminen on aiempaa vaikeampaa.

Alueelliset muutokset

Väestön väheneminen, palvelujen keskittyminen ja pitkät etäisyydet vaikeuttavat toimintaa erityisesti maaseutualueilla.

Järjestöjen merkitys paikallisen hyvinvoinnin ylläpitäjänä korostuu toimintaympäristön muutoksissa.

Järjestöjen toimintaedellytykset

Kyselyn keskeiset kehittämistarpeet

Rahoitus

Rahoitus on aineiston yleisin huolenaihe. Vastauksissa korostuivat rahoituksen ennakoitavuus sekä toive nykyistä kevyemmistä avustus- ja raportointikäytännöistä (erityisesti pienet avustukset).

Toimitilat

Toimitilat mahdollistavat toiminnan. Vastauksissa nousivat esiin tilojen saatavuus, kustannukset ja esteettömyys sekä maksuttomat tai kohtuuhintaiset tilat, varastot ja toimivat varausjärjestelmät.

Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoisten saaminen ja tukeminen vaatii suunnitelmallisuutta. Toimivina käytäntöinä mainitaan selkeästi rajatut tehtävät, matalan kynnyksen osallistuminen, koulutus ja vapaaehtoisten huomioiminen.

Yhteistyö kuntien kanssa

Kunnat tukevat järjestötoimintaa erityisesti tiloilla, avustuksilla ja paikallisella yhteistyöllä.

Järjestöjen esiin nostamia kehittämistarpeita

- Säännölliset järjestötapaamiset
- Tiedonkulun parantaminen
- Järjestöjen osallistuminen suunnitteluun
- Järjestöjen asiantuntemuksen hyödyntäminen hyvinvoinnin edistämisessä

Keskeinen havainto

Yhteistyötä pidetään monissa kunnissa toimivana. Järjestöt toivovat kuitenkin nykyistä aktiivisempaa vuoropuhelua ja järjestöyhdyshenkilöiden panosta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Järjestöjen esiin nostamia kehittämistarpeita

- Yhteyshenkilöiden löydettävyys
- Tiedonkulun parantaminen
- Järjestöjen tunnettuuden vahvistaminen hyvinvointialueella
- Palveluohjauksen kehittäminen (järjestötoimintaan ohjautuminen)
- Asiantuntijayhteistyön lisääminen

Keskeinen havainto

Aineistossa näkyy vahva halu tehdä yhteistyötä Pohteen kanssa. Useat järjestöt näkevät itsensä hyvinvointialueen täydentäjinä ja kehittämiskumppaneina.

Järjestökentän vahvuudet

Järjestöt tavoittavat ihmisiä ja vahvistavat yhteisöllisyyttä eri puolilla maakuntaa

- **Vahva paikallistuntemus**
- **Laaja vapaaehtoistoiminta**
- **Yhteisöllisyys**
- **Järjestöjen keskinäinen yhteistyö**
- **Matalan kynnyksen kohtaamispaikat**
- **Kyky tavoittaa erilaisia kohderyhmiä**
- **Yhteistyöhalukkuus**
- **Toiminnan monipuolisuus**

Järjestökenttä tuottaa hyvinvointia sekä kaupungeissa että maaseudulla, usein pienillä resursseilla.

Kehittämistarpeet ja tulevaisuuden riskit

Rahoitus

Epävarmuus

Kasvavat kustannukset

Hallinnollinen kuormitus

Vapaaehtoistoiminta

Ikääntyminen

Vastuunkantajien vähentyminen

Sitoutumisen muutos

Tilat

Toimitilojen puute

Kustannukset

Esteettömyyshaasteet

Yhteistyö

Tiedonkulun puutteet

Yhteistyörakenteiden toimimattomuus

Järjestöjen äänen jääminen kuulumattomiin

Alueelliset erot

Pitkät etäisyydet

Väestökato

Palvelujen keskittyminen

Keskeiset johtopäätökset

Monialainen järjestökenttä

Järjestöjen toimialat ja toimintamuodot vaihtelevat, mutta toimintaedellytyksiin liittyvät kysymykset yhdistävät vastaajia.

Merkitys korostuu

Järjestöjen merkitys paikallisen hyvinvoinnin ylläpitäjänä korostuu toimintaympäristön muutoksissa.

Yhteistyötä halutaan vahvistaa

Kehittämistarpeet liittyvät vuoropuheluun, tiedonkulkuun, osallistumiseen ja järjestöjen osaamisen hyödyntämiseen.

Järjestöjen suurimmat haasteet eivät liity toiminnan sisältöön vaan toimintaedellytyksiin.